

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2011 թվականի
մարտի 31-ի N 332 - Ն որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ (ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ
ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Մա- կար- դակը	Որակավորումները	Բնութագրիչները		
		գիտելիքներ	հմտություններ	կարողություններ
1	2	3	4	5
1-ին	Տարրական կրթություն	տարրական գիտելիքներ՝ կապված գրելու, կարդալու, թվաբանական պարզ գործողություններ կատարելու, ճանաչողական ունակությունների հետ, որոնք պահանջվում են պարզ ուսումնական առաջադրանքներ կատարելու և որոշակի շարունային խնդիրներ լուծելու համար	նախնական տարրական հմտություններ, որոնք պահանջվում են ծանոթ միջավայրում ձեռքով կամ ձեռքի պարզ գործիքներով պարզ, միակադապար առաջադրանքներ և գործողություններ կատարելու (քանդել, հավաքել, մաքրել, կտրել, տեղափոխել և այլն), անհրաժեշտ տեղեկատվություն ընտրելու և օգտագործելու, կատարված աշխատանքը ներկայացնելու համար	անմիջական վերահսկողության ներքո, ծանոթ և հստակ սահմանված պայմաններում մասնակցել իրականացվող պարզագույն աշխատանքին կամ ուսուցմանը, համակարգչով կատարել պարզագույն գործողություններ, օտար լեզվով ներկայացնել իրեն և մյուսներին, հարցնել և պատասխանել անձնական բնույթի հարցերին, օրինակ, որտեղ է ապրում, ում է ճանաչում և այլն
2-րդ	Հիմնական կրթություն	հիմնարար բազային գիտելիքներ մասնագիտական ուղղվածություն չպահանջող աշխատանքի կամ ուսումնառության կոնկրետ բնագավառում, որոնք անհրաժեշտ են պարզ խնդիրներ լուծելու համար	ճանաչողական և գործնական բնույթի բազային հմտություններ, որոնք նպատակատուղված են՝ 1) առաջադրանքի կատարմանը և առօրյա խնդիրների լուծմանը՝ այնպիսի պարզ կանոնների և գործիքների օգտագործման միջոցով, որոնց համար մասնագիտական ուղղվածություն չի պահանջվում. 2) անհրաժեշտ տեղեկատվության կիրառմանը. 3) կատարված աշխատանքի արդյունավետության գնահատմանը	անմիջական վերահսկողության ներքո, ծանոթ և հստակ սահմանված պայմաններում իրականացվող աշխատանք կամ ուսում որոշ աստիճանի ինքնուրույնության, կատարված պարզ, շարունային առաջադրանքների ու գործողությունների համար պատասխանատվության դրսևորմամբ. կատարել պարզ գործողություններ՝ համակարգչային հայտնի ծրագրերով. օտար լեզվով հասկանալ և օգտագործել ամենօրյա կիրառություն ունեցող արտահայտություններ, հաղորդակցվել, եթե գրուցակիցը խոսում է դանդաղ և հստակ, հարցնել և պատասխանել անձնական բնույթի հարցերին

1	2	3	4	5
3-րդ	Արհեստավոր	<p>աշխատանքի կամ ուսումնառության կոնկրետ ուղղվածություն ունեցող բնագավառին առնչվող այնպիսի փաստերի, սկզբունքների, գործընթացների և ընդհանուր հասկացությունների իմացություն, որոնք պահանջվում են մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու և միջին բարդության, ոչ շարվռնային առաջադրանքները կատարելու համար</p>	<p>մի շարք ճանաչողական և գործնական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են հիմնական մեթոդների, միջոցների և գործիքների, նյութերի ու տեղեկությունների կիրառման միջոցով առաջադրանքներ կատարելու և խնդիրներ լուծելու համար</p>	<p>աշխատանքում կամ ուսման գործընթացում առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ պատասխանատվության ստանձնում. որոշ դեպքերում ավելի ցածր որակավորում ունեցող աշխատողների կողմից կատարված աշխատանքի համար պատասխանատվության ստանձնում. խնդիրներ լուծելիս սեփական վարքագիծը հանգամանքներին հարմարեցնելու կարողություն.</p> <p>կատարել պարզ գործողություններ համակարգչային հայտնի ծրագրերով.</p> <p>օտար լեզվով հասկանալ պարզ նախադասություններ և իր մասնագիտության մասին հաճախ օգտագործվող արտահայտություններ</p>
4-րդ	Միջնակարգ կրթություն	<p>աշխատանքի կամ ուսման որևէ բնագավառի համատեքստում ունեցած փաստական և տեսական գիտելիքներ, որոնք պահանջվում են առաջադրված բարդ, ոչ շարվռնային խնդիրները լուծելու և մասնագիտական գործունեության իրականացման ընթացքում համընդգրկուն լուծումներ ու մոտեցումներ ընտրելու համար.</p> <p>Ունի փաստական և տեսական գիտելիքներ համակարգչային և տեղեկատվական միջոցների վերաբերյալ:</p>	<p>մի շարք ճանաչողական և գործնական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են աշխատանքի կամ ուսման որևէ բնագավառում մասնագիտական կոնկրետ խնդիրներին լուծում տալու, առաջադրանքների լրացուցիչ ուսումնասիրություն անցկացնելու և գործածված մեթոդների ու ձեռք բերված արդյունքների արդյունավետությունը գնահատելու համար</p>	<p>կանխատեսելի, բայց փոփոխունակ միջավայրում սեփական աշխատանքի կամ ուսման գործընթացները կազմակերպելու ունակություն, այդ գործընթացների գնահատման և բարելավման համար պատասխանատվություն ստանձնելու ունակություն, այլ աշխատողների գործունեության կազմակերպում և վերահսկողություն՝ հարկ եղած դեպքում, այլոց վերապատրաստում որոշ հանգամանքներում.</p> <p>համակարգչային հայտնի ծրագրերով աշխատելու ունակություն.</p> <p>օտար լեզվով պարզ կապակցված տեքստերի կազմում, որոնք կվերաբերեն իր հետաքրքրություններին և ձգտումներին, հասկանալ ուսուցմանը կամ աշխատանքին վերաբերող հարցերի շուրջ խոսակցությունները</p>

1	2	3	4	5
5-րդ	Մասնագետ	աշխատանքի կամ ուսման կոնկրետ բնագավառին առնչվող համակողմանի, մասնագիտացված, փաստական և տեսական գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական գործունեության իրականացման ընթացքում առաջադրված բարդ, ոչ շարունային խնդիրները լուծելու, իսկ որոշ դեպքերում՝ ընտրված լուծումները հիմնավորելու համար	ճանաչողական և մասնագիտական գործնական հմտությունների ընդգրկումն մի շարք, այդ թվում՝ համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայի օգտագործման, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական գործունեության ընթացքում ծագած խնդիրների համար լուծումներ մշակելու և այդ խնդիրների լուծման ընթացքում կիրառված մեթոդների և գործողությունների վերջնադյունքն ու արդյունավետությունը գնահատելու համար	փոփոխունակ միջավայրում սեփական աշխատանքի կամ ուսման գործընթացները կազմակերպելու և ղեկավարելու ունակություն, հարկ եղած դեպքում՝ այլ աշխատողների գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն, նրանց զբաղվածության հետ կապված աշխատանքների կազմակերպում, որոշ դեպքերում՝ մասնակցություն նյութական պաշարների բաշխմանը: Օտար լեզվով կարող է հասկանալ մասնագիտական թեմաներին վերաբերող տեքստերի հիմնական միտքը, կարող է քննարկել իր մասնագիտության տեխնիկական մանրամասները:
6-րդ	Բակալավր	մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսման կոնկրետ բնագավառին առնչվող մասնագիտական, տեսական և գործնական խոր գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են տեսությունների ու սկզբունքների համընդգրկումն ըմբռնման, դրանց քննադատական գնահատման ու կատարելագործման, տվյալ մասնագիտական ոլորտում առկա դպրոցների, ուսմունքների, գիտաճյուղերի և ուղղությունների մասին իրազեկվածության, դրանց համեմատության և գործնական կիրառության համար	վարպետության և նորարարության մասին վկայող առաջանցիկ հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են աշխատանքի կամ մասնագիտական ուսման որևէ բնագավառում բարդ և անկանխատեսելի խնդիրներ լուծելու, բարդ ու համալիր տեղեկատվությունը քննադատաբար վերլուծելու և գնահատելու, պահանջվող ունակություններն ընտրելու, զարգացնելու և հարմարեցնելու, մասնագիտական գործունեության ընթացքում անհրաժեշտ մեթոդներ գործի դնելու, այդ մեթոդները կատարելագործելու և դրանց արդյունավետությունը գնահատելու համար: համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտություններ, հայտնի ծրագրային փաթեթների գործնական տիրապետում	պատասխանատվության ստանձնում աշխատանքի և ուսման այն գործընթացների կազմակերպման ու կառավարման համար, որոնք կարող են հանգեցնել միջավայրի զգալի փոփոխությունների կամ զարգացման. նախաձեռնության ցուցաբերում. որոշումներ ընդունելու ունակության դրսևորում նմանօրինակ գործողությունների իրականացման ընթացքում. աշխատանքի և ուսման գործընթացներում մյուս աշխատողների դերի որոշում. այդ գործընթացների և անհատների ու խմբերի շրջանում արհեստավարժության զարգացման համար պատասխանատվության ստանձնում. ինքնուրույնության դրսևորում աշխատանքի և ուսման ընթացքում. մասնակցություն նյութական պաշարների պլանավորման ու բաշխման գործընթացին: Օտար լեզվով կարող է կազմել հստակ տեքստ մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ: Կարող է քննարկել իր մասնագիտության տեխնիկական մանրամասները, ներկայացնել կարծիք և իր նպատակները:

1	2	3	4	5
7-րդ	Մագիստրոս	մասնագիտական աշխատանքի կամ ուսման կոնկրետ բնագավառին առնչվող նեղ մասնագիտացված, արդիական, գործնական և տեսական գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են այդ մասնագիտական ոլորտում նոր հայեցակարգերի և սկզբունքների մշակման, ինչպես նաև տվյալ ոլորտի շրջանակներում կամ միջառարկայական տիրույթում առանցքային նշանակություն ունեցող գիտելիքների մասին տվյալների ու տեղեկությունների հավաքման համար	մասնագիտացված հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են քննադատական վերլուծությունների, բարդ և համալիր տեղեկատվության գնահատման ու մեկնաբանման, մասնագիտացման ոլորտի մյուս ճյուղերից վերցված գիտելիքների ինտեգրման, հետագա հետազոտական աշխատանքների կատարման և այդ գործընթացի ժամանակ բարդ խնդիրների լուծման, տվյալ ոլորտում նորարարության, նոր գիտելիքների ու ընթացակարգերի մշակման, պահանջվող մեթոդների ու մոտեցումների ընտրության և մասնագիտացման ոլորտում անցկացված գործողությունների երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ արդյունքների գնահատման համար. համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտություններ, հայտնի ծրագրային փաթեթների գործնական տիրապետում	էական փոփոխությունների և զարգացումների հանգեցնող գործընթացների մշակման ու պլանավորման համար պատասխանատվության ստանձնում, բարձր ինքնուրույնություն, բարդ և համալիր գործընթացների ու առաջադրանքների նախաձեռնում և դրանց իրականացման նկատմամբ վերահսկողություն, պատասխանատվություն նոր մեթոդների ներդրման ու մասնագիտական ասպարեզում զարգացման համար, մյուս աշխատողների կատարած աշխատանքի նկատմամբ վերահսկողություն ու նրանց առաջադիմության գնահատում, նրանց մասնագիտական ուսուցման և վերապատրաստման պլանավորում ու կազմակերպում, ուղղակի մասնակցություն նյութական պաշարների պլանավորմանն ու բաշխմանը. Օտար լեզվով կարող է կազմել հստակ, լավ կառուցված տեքստ մասնագիտական թեմայի վերաբերյալ, նկարագրել իր փորձն ու իրադարձություններ, ներկայացնել իր կարծիքների և նպատակների հիմնավորումները:
8-րդ	Հետազոտող (գիտական աստիճանը՝ գիտությունների թեկնածու)	կոնկրետ բնագավառին առնչվող առավել խոր և առաջանցիկ գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտի և մյուս բնագավառների վերաբերյալ, որոնք անհրաժեշտ են գիտահետազոտական աշխատանքի վրա հիմնված նոր հայեցակարգերի, սկզբունքների և տեսությունների մշակման համար, այդ թվում՝ գիտելիքներ, որոնք կապահովեն համակարգչային և տեղեկատվական տեխնիկայից ազատորեն օգտվելու գործնական հմտու-	մասնագիտական հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու նպատակով զանազան բարդ գործոնների փոխազդեցության հետ կապված վճռորոշ խնդիրներ լուծելու, այդ աշխատանքի վրա հիմնված նոր սկզբունքներ և տեսություններ մշակելու, գիտելիքները և մասնագիտական փորձն ընդլայնելու և վերափմաստավորելու տվյալ և այլ մասնագիտական բնագավառների սահմանագծում.	մասնագիտական ոլորտին վերաբերող գիտելիքների և փորձի ասպարեզում էական փոփոխությունների հանգեցնող գործողությունների ծրագրում և կազմակերպում, աշխատանքային գործունեության ընթացքում բարձր ինքնուրույնություն ապահովելու, մասնագիտական ոլորտում բարձր հեղինակություն վայելելու, մյուս աշխատողներին ղեկավարելու և ուղղորդելու, նոր գիտելիքների ու մեթոդների տարածումը կազմակերպելու, նյութական պաշարներն

1	2	3	4	5
		թյուններ ու կարողություններ, հայտնի ծրագրային փաթեթների՝ գործական և ազատ տիրապետում	հետագա լուծումներ մշակելու և իրականացնելու, նոր մեթոդներ ու մոտեցումներ մշակելու, մասնագիտական և հարակից ոլորտների շրջանակներում հեռանկարային ու կարճաժամկետ գործողությունների արդյունքները գնահատելու ունակություն	ինքնուրույնաբար ծրագրելու և բաշխելու կարողություն. Օտար լեզվով կարող է կազմել հստակ լավ կառուցված տեքստ մասնագիտական, սոցիալական և ակադեմիական թեմաների վերաբերյալ, նկարագրել իր փորձն ու իրադարձություններ, ներկայացնել իր կարծիքների և նպատակների հիմնավորումները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

